

Lönestrukturstatistik, landstingskommunal sektor 2013

AM0105

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas kvaliteten hos statistiken. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde	2
A.3	SOS-klassificering	2
A.4	Statistikansvarig	2
A.5	Statistikproducent	2
A.6	Uppgiftsskyldighet	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik	3
A.11	Statistikanvändning	3
A.12	Uppläggning och genomförande	3
A.13	Internationell rapportering	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B	Kvalitetsdeklaration	4
B.0	Inledning	4
B.1	Innehåll	4
1.1	Statistiska målstorheter	4
1.1.1	Objekt och population	4
1.1.2	Variabler	5
1.1.3	Statistiska mått	7
1.1.4	Redovisningsgrupper	7
1.1.5	Referenstider	7
1.2	Fullständighet	7
B.2	Tillförlitlighet	7
2.1	Tillförlitlighet totalt	7
2.2	Osäkerhetskällor	7
2.2.1	Urval	7
2.2.2	Ramtäckning	8
2.2.3	Mätning	8
2.2.4	Svarsbortfall	8
2.2.5	Bearbetning	8
2.2.6	Modellantaganden	8

2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	8
B.3	<i>Aktualitet</i>	8
3.1	Frekvens	8
3.2	Framställningstid.....	9
3.3	Punktlighet	9
B.4	<i>Jämförbarhet och sammanvändbarhet</i>	9
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	9
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	11
4.3	Sammanvändbarhet med annan statistik	11
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	11
5.1	Spridningsformer.....	11
5.2	Presentation	11
5.3	Dokumentation	11
5.4	Tillgång till primärmaterial	12
5.5	Upplysningstjänster.....	12

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Arbetsmarknad

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Löner och arbetskostnader

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Medlingsinstitutet (MI)

Postadress: Box 1236, 111 82 Stockholm

Besöksadress: Österlånggatan 43

Kontaktperson: John Ekberg

Telefon: 08 - 545 292 40

Telefax: 08 - 650 68 36

E-post: fornamn.efternamn@mi.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån (SCB)

Postadress: 701 89 Örebro

Besöksadress: Klostergatan 23

Kontaktperson: Rolf Högqvist

Telefon: 019 - 17 65 78

E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99).

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

Behandling av personuppgifter förekommer. I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Bevarandebehov är under utredning.

A.9 EU-reglering

Undersökningen regleras inte av EU.

A.10 Syfte och historik

Syftet med undersökningen är att årligen belysa löner och sysselsättning inom landstingen i termer av nivå, struktur och utveckling.

Statistiska centralbyrån och Sveriges Kommuner och Landsting (tidigare Kommun- respektive Landstingsförbundet) har sedan 1965 samarbetat med att ta fram statistik över landstingsanställd personal. Samarbetet har tillkommit för att undvika dubbelinsamling av statistik, då Sveriges Kommuner och Landsting varje år samlar in löneuppgifter till sin förhandlingsstatistik.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken används som utvärderings- och planeringsunderlag på såväl regional- som riksnivå. Andra användningsområden för statistiken är som underlag för lönestrukturanalyser och jämförande lönestatistik.

Huvudsakliga användare av statistiken är massmedia, departement, landsting, kommuner med flera offentliga organ samt forskare och organisationer.

A.12 Uppläggning och genomförande

Sveriges Kommuner och Landsting samlar in individuppgifter från samtliga landstingsinrättningar. Efter viss granskning och bearbetning vidarebefordras materialet till SCB.

A.13 Internationell rapportering

Undersökningen rapporteras inte internationellt.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Standard för svensk yrkesklassificering 1996 (SSYK 96) kommer att bytas ut mot den nyare versionen standard för svensk yrkesklassificering 2012 (SSYK 2012).

Medlingsinstitutet ansvarar för eventuella förändringar.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Lönestrukturstatistiken för landstingskommunal sektor är en totalundersökning och omfattar alla individer som är anställda inom landstingssektorn. Undersökningen genomförs årligen på insamlade uppgifter från november månad.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Målobjekten utgörs av samtliga anställningar inom landstingen den 1 november 2013 vars anställningsform regleras av kollektivavtalet Allmänna Bestämmelser (AB). Anställningar som hör till landstingsägda bolag ingår inte utan redovisas i statistiken för den privata sektorn. Vidare exkluderas anställningar för heltids-tjänstlediga, arvodesanställda och förtroendevalda.

I undersökningen definieras två målpopulationer. En för statistiken över sysselsättning och en för statistiken över löner. Dessa populationer är inte identiska och definieras enligt följande:

I sysselsättningspopulationen ingår samtliga anställningar som arbetstagare inom landstingen hade den 1:a november 2013 samt anställningar med timlön som fått ersättning utbetald i november för tid arbetad under oktober.

Lönepopulationen utgår från sysselsättningspopulationen men innehåller endast personer som under mät månaden fyllt 18 men inte 65 år. Dessutom exkluderas anställningar som har en tjänstgöringsomfattning som är mindre än fem procent, som har en månadslön under 12 000 kr eller är en arbetsmarknadspolitisk åtgärd.

I både sysselsättnings- och lönepopulationen kan en person förekomma, och räknas, flera gånger om denne uppehåller flera anställningar. Det är antalet anställningar som räknas, inte antalet personer.

År 2013 ingick 235 610 poster i sysselsättningspopulationen och 226 690 poster i lönepopulationen.

1.1.2 Variabler

Variabelinnehållet beskrivs i alfabetisk ordning.

Förmåner

Enligt Skatteverkets normer är förmåner all form av "ersättning för arbete" som man som anställd kan få i annat än kontanter. Exempelvis ersättning för bil, kost, bostad etc.

Grundlön

Med grundlön avses avtalad lön inklusive fasta lönetillägg. I det fall tjänstgöringsomfattningen inte avser heltid räknas grundlönen om till heltid. Grundlönen räknas per individ om till att motsvara heltid med hjälp av tjänstgöringsomfattningen. På liknande sätt räknas grundlönen för timanställda upp till en lön motsvarande 165 timmars arbete.

Heltidspersoner

Antalet heltidspersoner i en redovisningsgrupp beräknas som summan av tjänstgöringsomfattning för de anställningar som tillhör redovisningsgruppen i undersökningsmaterialet. Till exempel summeras två anställningar med 60 procent respektive 40 procent tjänstgöringsomfattning inom ett visst län till en heltidsperson i detta län.

Kön

Uppgifter om kön hämtas från individens personnummer.

Landsting

Med landsting avses i normalfallet individens tjänsteställe. Indelningen följer 2012 års regionala indelning.

Månadslön

Med månadslön avses anställningens sammanlagda grundlön plus rörliga lönetillägg och förmåner. Övertidsersättning ingår inte. I de fall tjänstgöringsomfattningen inte avser heltid räknas grundlönen och de rörliga lönetilläggen om till att avse heltid. Förmåner räknas inte upp till heltid. Summan av de uppräknade rörliga tilläggen för en individ antas inte kunna överstiga 50 procent av grundlönen. Om så är fallet används det högsta värdet av endera de utbetalda rörliga tilläggen eller 50 procent av grundlönen istället för de uppräknade rörliga tilläggen.

Nyanställda/avgångna

Med Nyanställda avses de individer som tillkommit i årets undersökning, med Avgångna avses de individer som fanns med i föregående års undersökning men som saknas i årets.

Offentlig sektor

Med offentlig sektor avses Primärkommunala, Landstingskommunala och Statliga verksamhetsområden.

Region

Region är definierad enligt följande: *Östra Sverige*: Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Örebro och Västmanlands län. *Södra Sverige*: Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Blekinge, Skåne, Hallands och Västra Götalands län. *Norra Sverige*: Värmlands, Dalarnas, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län.

Notera att Gotlands län inte ingår i redovisningen eftersom Gotlands kommun tog över hela landstingsfunktionen från år 1971.

Rörliga lönetillägg

Med rörliga lönetillägg avses tillägg knutna till arbetstidens förläggning, t.ex. OB., jour- och beredskapsersättning. Även vissa övriga, svårklassificerade tillägg förs hit.

Sysselsatta

Antal sysselsatta i redovisningsgruppen. Som sysselsatt räknas arbetstagare vilka var anställda den 1 november samt arbetstagare med lön per timme som får ersättning utbetald i november för tid arbetad under oktober. De som är helt tjänstlediga räknas inte som sysselsatta.

Tjänstgöringsomfattning

Med tjänstgöringsomfattning avses faktisk tjänstgöringstid i förhållande till heltid under mätmånaden.

Med heltidstjänstgörande avses den som antingen är *i)* heltidsanställd utan partiell tjänstledighet eller *ii)* timanställda som arbetat 165 timmar eller mer. Med deltidstjänstgörande avses den som är *i)* heltidsanställd med partiell tjänstledighet eller *ii)* deltidstjänstgörande med eller utan partiell tjänstledighet, eller *iii)* timanställda som arbetat mindre än 165 timmar under mätperioden.

Med tjänstledig avses *i)* den vars inrapporterade tjänstledighet är minst 100 procent av den överenskomna tjänstgöringsomfattningen, eller *ii)* den vars utbetalda lön minus utbetalda rörliga tillägg och övertidstillägg inte överstiger 100 kronor.

Utbildning

Klassificering av utbildningens nivå och inriktning för den högsta utbildningen har skett enligt Svensk Utbildningsnomenklatur (SUN2000). Uppgift om individernas utbildning hämtas från SCB:s utbildningsregister avseende år 2013.

Verksamhetsområde

De anställda är indelade i verksamhetsområdena Hälso- och sjukvård samt Övrig verksamhet.

Yrke

Klassificering av yrke har skett enligt SSYK 96 som nära ansluter till den internationella yrkesnomenklaturen ISCO-88. Redovisning sker enligt SSYK 96:s undergrupper på fyrsiffernivå.

Ålder

Med ålder avses uppnådd ålder under mätmånaden.

Överenskommen sysselsättningsgrad

Det förekommer tre olika sysselsättningsgrader i redovisningen, Heltid, Deltid och Övriga. Övriga består huvudsakligen av timanställda där ersättning utgår per arbetad timme. Observera att heltidsanställda ibland kan vara deltidstjänstgörande p.g.a. partiell tjänstledighet. De som tillhör de överenskomna sysselsättningsgraderna Deltid och Övriga kan ibland vara heltidstjänstgörande.

1.1.3 Statistiska mått

Löneuppgifterna redovisas med medellön, median, undre och övre kvartil samt förändring från föregående år. Sysselsättningsuppgifterna redovisas dels med antal sysselsatta, dels med förändring av antal sysselsatta från föregående år.

1.1.4 Redovisningsgrupper

I SM-statistiken görs framförallt indelningar efter kön, region, SSYK:s fyrsiffernivå, utbildningsnivå, utbildningsinriktning, verksamhetsområde, ålder, tjänstgöringsomfattning, anställningsform, landsting och månadslön.

1.1.5 Referenstider

Huvuddelen av uppgifterna avser 1 november 2013. Sysselsättning, lön och lönetillägg för timanställningar samt lönetillägg för heltids- och deltidsanställningar baseras på arbetad tid under oktober månad. Sysselsättning och grundlön för heltids- och deltidsanställningar baseras på överenskommen sysselsättning och lön den 1 november 2013.

1.2. Fullständighet

Inte aktuellt.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistikens tillförlitlighet är enligt SCB:s bedömning god.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Det finns ingen urvalsosäkerhet eftersom det är en totalundersökning.

2.2.2 *Ramtäckning*

Ramtäckningsfel uppstår då rampopulation och målpopulation inte överensstämmer.

Övertäckning utgörs av anställningar som inte tillhör målpopulationen men som ändå kommit med i undersökningen. Timanställningar som fanns under oktober men inte från och med 1 november tillhör denna kategori.

Undertäckning utgörs av anställningar som tillhör målpopulationen men som inte kommit med i undersökningen. Timanställningar som påbörjades från och med 1 november samt ett mindre antal anställda under övriga centrala överenskommelser berörs.

Någon uppskattning av storleken på eventuella ramteckningsfel är inte gjord men anses vara liten.

2.2.3 *Mätning*

Mätfel uppstår när felaktiga uppgifter lämnats och inte rättats i granskningen. Det kan t.ex. vara olika former av rörliga tillägg som för vissa yrkesgrupper är svåra att periodisera. Någon särskild studie har dock inte utförts för att kartlägga mätfelens omfattning och storlek.

2.2.4 *Svarsbortfall*

Objektsbortfall utgörs av att alla uppgifter om en anställning saknas. Någon uppskattning av storleken på objektsfallet har inte gjorts. Partiellt bortfall utgörs av att enstaka uppgifter om en anställning saknas.

2.2.5 *Bearbetning*

Bearbetningsfel uppkommer t.ex. i samband med dataregistrering och granskning. Materialet granskas av Sveriges Kommuner och Landsting. Storleken på dessa fel har inte beräknats.

2.2.6 *Modellantaganden*

Inga modellantaganden är gjorda.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

Inga osäkerhetsmått redovisas.

B.3 **Aktualitet**

3.1 **Frekvens**

Undersöksfrekvensen är årlig och avser november varje år. Publiceringsfrekvensen är också årlig och sker i maj månad varje år.

3.2 Framställningstid

Omkring sex månader, från det att Sveriges Kommuner och Landsting under december 2013 samlade in uppgifterna tills det att SCB publicerade resultatet i ett statistiskt meddelande (SM).

3.3 Punktlighet

I enlighet med publiceringsplanen utkom 2013 års SM den 21 maj 2014.

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Till och med 2007 har yrkesvariabeln SSYK 96 nycklats från koder enligt *Befattningsklassificering för landsting*. Från och med 2008 nycklas SSYK 96 istället från en arbetsidentifikation (AID)-kod som ersatt den tidigare klassificeringen. Detta kodbyte har lett till vissa förändringar mellan SSYK-grupper. Det gör att jämförelser av SSYK 96 före och efter 2008 måste göras med stor försiktighet.

Mättidpunkten var fr.o.m. 1965 den 1:a oktober. Den ändrades 1973 till den 1:a mars, vilket resulterade i att 1972 års undersökning ställdes in. 1974 var mättidpunkten den 1:a april. Från och med 1990 ändrades mättidpunkten till den 1:a november med undantag för 1991 års statistik då mättidpunkten var den 1:a oktober. Därför bör man vara försiktig vid jämförelser över tiden.

Från och med 1994 tas hänsyn till eventuell partiell tjänstledighet vid beräkningen av tjänstgöringsomfattning, vilket har medfört att den uppmätta sysselsättningsnivån har minskat något.

1995 överfördes huvudmannaskapet för cirka 20 000 sysselsatta inom omsorgen om psykiskt utvecklingsstörda samt inom särskolan till kommunerna.

Ytterligare cirka 14 000 anställda inom omsorgen om psykiskt utvecklingsstörda överfördes 1996 till kommunerna. Dessutom fick cirka 5 000 anställda andra huvudmän under 1996.

Under 1997 ökade antalet sysselsatta inom landstingen p.g.a. att Sahlgrenska sjukhuset och Östra sjukhuset i Göteborg flyttades från den primärkommunala sektorn. Bortsett från denna förändring av huvudmannaskap minskade antalet sysselsatta inom landstingen med cirka 8 300 personer.

Under 1998 överfördes Malmö allmänna sjukhus (MAS) från den primärkommunala sektorn till den landstingskommunala sektorn.

Under 2000 genomfördes huvudmannaskapsförändringar i och med bolagisering, vilket fick till följd att antalet anställda inom landstingen minskade med cirka 15 000 personer.

Under 2001 genomfördes inga betydande huvudmannaskapsförändringar. Sammantaget flyttades cirka 1 300 anställda från landstingskommunal sektor, medan cirka 200 tillkom, på grund av förändringar av huvudmannaskap.

Under 2002 överfördes huvudmannaskapet från landstingskommunal sektor, huvudsakligen till privat sektor, för cirka 6 600 personer netto. Den övervägande delen av dessa förändringar skedde inom Stockholms Läns landsting.

Under 2003 återgick Helsingborgs och Ängelholms sjukhus med drygt 4 000 anställda till landstingets regi.

Under 2004 återgick Huddinge Universitetssjukhus med 7 400 anställda från privat sektor till verksamhet i landstingets regi. Utöver detta flyttades 1 100 anställda från landstingskommunal sektor medan 400 tillkom på grund av andra huvudmannaskapsförändringar.

Under 2005 genomfördes inga betydande huvudmannaskapsförändringar. 450 personer har tillkommit från kommuner och bolag. Privatiseringar och bolagiseringar har medfört att 250 personer flyttats från landstingskommunal sektor. År 2005 ingick anställda inom Kronobergs läns landsting i sysselsättningspopulationen men inte i lönepopulationen p.g.a. saknade värden på vissa lönevariabler. Detta medförde en minskning av lönepopulation med ungefär 5 000 poster.

Från och med 2006 års redovisning är antalsuppgifterna avrundade. Under 2006 genomfördes inga betydande huvudmannaskapsförändringar. 140 personer har tillkommit från bolag och fristående förvaltning. 100 personer har flyttats från landstingskommunal sektor till andra sektorer till följd av privatisering och bolagisering.

2007 överfördes Heby kommun från Västmanlands län till Uppsala län vilket berörde ca 150 personer. Flytt till privat- alternativt primärkommunal sektor samt bolagiseringar har medfört att ca 600 personer flyttats från landstingskommunal sektor.

2008 genomfördes inga betydande huvudmannaskapsförändringar. 970 personer överfördes från landstingskommunal sektor till andra sektorer till följd av privatisering och bolagisering.

Under 2009 överfördes ca 2 000 anställda från landstingskommunal sektor till privat sektor till följd av att Södertälje sjukhus i Stockholms län, samt Västmanlands läns folktandvård bolagiserades.

Under 2010 har verksamhet rörande ca 1 600 anställda överförts från förvaltning till annan utförare. Drygt 300 av dessa avser primärvård, bl. a i Stockholms, Sörmlands och Västmanlands landsting. I Stockholms läns landsting har psykiatri (300 anställda) överförts till privat verksamhet. I Sörmland, Region Skåne och Gävleborg har totalt ca 680 anställda inom service-, kök- och städverksamhet berörts.

Versionerna 2000-2010 för Utbildningsregistret har varit felaktiga, korrigering har skett för åren 2006-2010.

Under 2011 har verksamhet rörande ca 530 anställda överförs från förvaltning till annan utförare. 430 av dessa avser överföring till folktandvården i Sörmland och 100 som överförs till Regionförbundet Jämtland. Från Kommunalförbundet Region Halland har 450 personer överförs till Region Halland. Från och med 2011 års undersökning ingår förmåner i månadslönebegreppet.

Under 2012 har antalet timanställda i Norrbotten och Värmland ökat på grund av de tidigare varit felberäknade av uppgiftslämnarna.

Från och med 2013 har ca 600 personer överförs från SL till en förvaltning inom Stockholms läns landsting – Trafikförvaltningen.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

SCB producerar även motsvarande strukturlönestatistik för den resterande delen av offentlig sektor samt för arbetare respektive tjänstemän inom den privata sektorn. Redovisningen sker dels i form av Statistiska Meddelanden (SM) för respektive undersökning, dels via de statistiska databaserna (SSD). Vid jämförelser mellan de olika Statistiska meddelandena måste olikheter i lönebegrepp, populationsavgränsning och mätperiod beaktas.

SCB publicerar även fr.o.m. 1999 undersökningen Konjunkturstatistik, löner för kommuner och landsting varje månad i form av ett SM, AM 49. Konjunkturstatistiken skiljer sig från strukturstatistiken på några viktiga punkter. Den största skillnaden är att strukturstatistiken samlar in uppgifter per individ medan konjunkturstatistiken samlar in uppgifter aggregerat per landsting.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Eftersom denna undersökning är individbaserad och innehåller uppgifter på personnummernivå, går den bra att använda tillsammans med annan statistik med uppgifter på samma nivå.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

SM:et och de statistiska databaserna utgör den huvudsakliga redovisningen av löne- och sysselsättningsstatistiken för landstingspersonal.

5.2 Presentation

Både i SM:et och i de statistiska databaserna presenteras tabeller, diagram och texter.

5.3 Dokumentation

Produkten är, utöver *Beskrivning av statistiken*, även dokumenterad i MetaPlus och i SCB:s dokumentationsverktyg SCBDOK.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial. Forskare, utredare m.fl. kan eventuellt efter prövning få tillgång till avidentifierat uppgiftsmaterial för egen bearbetning. Personnummer lämnas dock aldrig ut på grund av sekretesskäl.

5.5 Upplysningstjänster

Vid frågor om statistiken kontaktas SCB:

Rolf Högqvist,

tfn 019 - 17 65 78,

e-post: fornamn.efternamn@scb.se

vid enheten för löne- och arbetskostnadsstatistik, SCB, 701 89 Örebro